

FIȘA DISCIPLINEI
anul universitar 2021 – 2022

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii	Teologie Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Teologie pastorală II			2.2. Cod disciplină	OLR8888		
2.3. Titularul activității de curs	Arhim. Prof. univ. dr. Teofil(Cristian) Tia						
2.4. Titularul activității de seminar	Arhim. Prof. univ. dr. Teofil(Cristian) Tia						
2.5. Anul de studiu	IV	2.6. Semestrul	II	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat

3.1. Număr ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator, lucrări practice	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie șinotețe					8
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					27
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					8
• Tutoriat					2
• Examinări					2
• Alte activități (exersări practice)					-
Total ore activități individuale					47

3.7 Total ore studiu individual	47
3.8 Total ore din planul de învățământ	28
3.9 Total ore pe semestru	75
3.10 Numărul de credite	4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Sală dotată cu videoproiector, sistem de sonorizare pentru audiții și laptop, conexiune Web pentru Zoom;</i>
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	<i>Sală dotată cu videoproiector, sistem de sonorizare pentru audiții și laptop, conexiune Web pentru Zoom;</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • „Ajustarea” propriei personalități interioare la „modelul” Hristos; • Forța de a creiona și impune în spațiul public a unei viziuni sănătoase, dinamice și coerente despre Dumnezeu, lume și mecanismele societății postmoderne; • Competența consilierii psiho-duhovnicești a oamenilor aflați în criză psihosufletească sau în derută existențială; • Capacitatea de a aplica metodele de terapie și de corecție pastorală a disfuncționalităților prezente în comunitățile parohiale contemporane; • Puterea de a se adapta continuu, într-o manieră „profesionistă”, la mutațiile fundamentale survenite în lumea contemporană (în raport cu societatea tradițională); • Potențialul de a călăuzi reconfortant și de a consilia minimal diferitele categorii de vârstă (și profesionale) din aria proprie de responsabilitate, care vor apela la ajutorul preotului; • Deprinderea „tehnicii” generale a consilierii, cu perspectiva amplă a aptitudinilor concrete spre activarea psihoterapiei pastorale;
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea „de”/șideschiderea „spre” formarecontinuu în plan intelectual, duhovnicescși psihologic; • Formarea capacităților și a atitudinilor de investigare a realităților pastorale concrete ale lumii de astăzi; • Formarea unei atitudini epistemice deschise și inovatoare în universul pastoral-duhovnicesc.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Să-i conștientizeze pe viitorii preoți de profilul ideal al preotului din subconștientul colectiv; de asemenea, să-i formeze ca lideri ai unor viitoare comunități pastorale, să-i modeleze din punct de vedere psihopastoral pe viitorii preoți, să consolideze identitatea lor de „profesioniști” ai credinței, să fortifice vocația lor pastorală.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Să știe întotdeauna identifica cuvintele „cheie”, formulele „cheie” și stările emoționale de referință din subconștientul propriu; • Să intuiască „invitațiile la jertfă/dăruire de sine” pe care viața parohială la face și să cunoască elementele fundamentale ale teologiei sacrificiului; • Să cunoască modurile de „construcție” a unei solide „culturi a inimii”, evitând riscurile unei intervenții pastorale diletante: tendința de a-i domina pe ceilalți, setea de a dobândi recunoaștere publică și apreciere, dorința subtilă de a conduce; ispita de a se impune nemotivat și fără discernământ; • Să determine mecanismele de fortificare a dorinței oamenilor de a-și schimba în bine viața, de a adera la autenticele valori, de a-și remodela destinul în funcție de principiile constructive și terapeutice ale creștinismului;

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. „Sacrificiul face parte din definiția omului”. Religiile și sensul jertfei; Antropologia teologică a sacrificiului;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
2. Experiența biblică agrară și nomadă; Sacrificiul uman arhaic în subconștientul colectiv; sacrificiul de masă; spiritualizarea și interiorizarea sacrificiilor; Mecanismele sacrificiale din istoria omenirii; consubstanțialitatea jertfă-violență; refulatul miturilor;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
3. Martirul și călăul – în perspectivă pastorală; condiția creștină în orizontul modelului hristic; Sistemele totalitare și eliminarea categoriilor „culpabile”;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
4. Dezvăluirea „lucrurilor ascunse de la întemeierea lumii” (Matei 13,35); Sacrificiul la români. Fără jertfă, creștinismul „intră în putrefacție”.	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
5. Gerontologia și Pastorală. Vârsta a Treia și provocările ei pastorale. Critica conceptului exclusiv regresiv de „bătrânețe”; „Reconcilierea cu trecutul” ca prioritate a bătrâneții; potențialul de „creștere” al vârstei a treia; inteligența „cristalizată”; frica exagerată de moarte și relevanța ei pastorală;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
6. Exilul” bătrânilor în societatea meritocratică a productivității; Resursele educaționale ale celor de vârsta a treia și avantajul timpului liber; funcția specifică a fiecărei vârste în societate; Pensionarea: ocazie de traume psihice și spațiu al regăsirii lui Dumnezeu; Etape despărțirilor, a pierderilor relațional-afective; scăderea calității relațiilor sociale; restructurarea raporturilor cu partenerul de viață;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
7. Procese psihice inerente vârstei a treia: neîncredere în sine; o nouă reevaluare a vieții; invazia singurătății; Exigențe pastorale pentru vârsta a treia: fortificarea credinței; terapie duhovnicească; consolare și călăuzire; întâlnirea cu alții: ocazie de a dăru și a te dăru.	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	

8. Pași spre atingerea maturității psihoduhovnicești la bătrânețe: imaginea pozitivă despre sine; longevitatea și rezerva de viață moștenită de la naștere; aspectul exterior ca oglindă a raportului cu sinele;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
9. Consolarea credinței și alternativele ei; raționalul și limitarea psihicului doar la conștient; reintegrarea emoționalului, a metafizicii și a artei în panorama existențială de ansamblu;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
10. Iubirea – energia bătrâneții; omul, „animal” afectuos; tandrețea și comunicarea prin limbajul inimii; forța de expresivitate a tăcerii afectuoase; opțiunile vârstei a treia: căutarea eternului în locul contingentului, a certitudinii în locul dubiului, a calității în locul cantității relațiilor; a interiorului în dauna exteriorului;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
11. Tineretul postmodern și patologia orizontalității. Demersuri pastorale pentru depășirea inerției din plan religios a tinerilor;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
12. Parohia urbană: câmp predilect de misiune; ontologia urbanității; fizionomia actuală a ruralității;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
13. Parohia în arhitectura lumii de mâine: 10 criterii pentru o lectură pastorală a contemporaneității;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
14. Culisele psihice ale sexualității. Pastorația „minorităților” sexuale. Abordarea psihonoțională a problemelor de intimitate;	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
8.2 Seminarii, lucrări practice		
1. Universul axiologic al tinerilor de astăzi. Dominația relativismului moral în societățile bunăstării materiale „instalate” confortabil în istorie;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
2. Sensul existenței concrete cotidiene. Concepte deprimante din punct de vedere pastoral: ateism practic, raționalism exacerbant, materialism hedonist. Psihoterapie pastorală;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
3. Bipolaritatea creștinismului, fundamentat atât pe Cruce, cât și pe Înviere. Viziunea antropologică a iluminismului și corecția pastorală restantă;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
4. Rolul predominant al mass-mediei în demersul educativ-formativ contemporan. „Școlile paralele”, „individul antenelor” și dezrădăcinarea postmodernă; Fractura cultură/religie și economie/tehnologie;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
5. Pedagogia, pastorală și educația interculturale – urgență a timpurilor noastre; credința reactivă și credința prospectivă;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	

6. Criza conștiinței de apartenență eclesială. Confruntarea constructivă din sânul comunităților religioase maturizate sub aspect duhovnicesc; mutații de conduită vizibile și verificabile la omul întors la Dumnezeu;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
7. Noi instrumente de convertire și edificare permanentă a comunității eclesiale;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
8. Agresiuni exterioare împotriva parohiei ortodoxe. Noile mișcări religioase și problema prozelitismului;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
9. Pastorația minorităților etnice: țiganii – o etnie „fără frontiere”;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
10. Rostul parohiei într-o epocă de disprețuire a instituțiilor. De la adunarea statică de credincioși, la comunitatea vie, vibrantă și mărturisitoare;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
11. Tehnici de intervenție pastorală în cultura de astăzi. Cum împărtășim omului contemporan experiența întâlnirii cu Dumnezeu?	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
12. Psihopatologie sexuală și sănătate psihică în universul conjugal;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
13. Exercițierea profesionistă a actului de consiliere pastorală: consilierea bolnavilor în stare terminală și a celor aflați în criză axiologică și existențială;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
14. Gestionarea unei drame tot mai răspândite: singurătatea interioară a omului postmodern	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

1. NECULA, Pr. Prof. Dr. Nicolae D., *Cultura preotului – condiție esențială a succesului pastoral în vremea noastră*, în „Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă «Patriarhul Justinian» a Universității din București – 2002”, București, p. 311-324;
2. PLĂMĂDEALĂ, Mitropolit Dr. Antonie, *Preotul în biserică, în lume, acasă*, Sibiu, 1996;
3. TIA, pr. conf. dr. Teofil, *Doctore, vindecă-te pe tine însuși! Exigențele psihoterapiei pastorale*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
4. Idem, *Noțiuni elementare de psihologie pastorală sanitară; pastorația bolnavilor terminali*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
5. Idem, *Metodologia colocviului pastoral (inspirată din metoda lui Karl Rogers)*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
6. Idem, *Tehnică psihologică și trăire duhovnicească în demersul pastoral*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
7. Idem, *Caracterologie. Curs pastoral de cuviosie, onestitate și bun simț*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
8. Idem, *Psihologia vârstei a III-a. Pastorală pensionarilor*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
9. Idem, *Elemente de psihoterapie pastorală. Călătorie duhovnicească prin subconștientul clerical*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
10. *Să fotografiem împreună postmodernitatea. Anatomia lumii de mâine*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
11. Idem, *Contra-misiunea preotului prin incultură*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
12. Arhim. Teofil Tia, *Viața duhovnicească și confuziile psiho-emoționale. Repere pe traseul sfințirii destinului*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2011, Ediția a VII-a (978-606-509-185-6). 1300 p., DVD exclusiv în format digital: Power Point cu imagini relevante și texte esențializate;
13. Idem, *Reînnoire profetică și fidelitate față de Tradiție: exigențe pastorale ale epocii post-iluministe*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2011, Ediția a VII-a (ISBN 978-606-509-180-1), 1300 p., DVD exclusiv în format digital: Power Point cu imagini relevante și texte esențializate;
14. Idem, *Noțiunea de „sărăcie” în cultura postmodernă. Pentru o pastorală a săracilor erei post-industriale*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
15. TIA, Pr. conf. dr. Teofil, *Elemente de Pastorală Misionară pentru o societate post-ideologică*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2003.
16. Idem, *Reîncreștinarea Europei? Exegeza religiei în misiologia și pastorală occidentală contemporană*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2001;
17. Idem, *Fertilizarea creștină a culturii*, Edit. Reîntregirea, Alba-Iulia, 2003;
18. Idem, *Pastorală misionară într-o Europă descreștinată. Exigențe și priorități*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, 28 p.
19. Idem, *Pedagogia pastorală și criza valorilor*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
20. Idem, *Strategii de comunicare a credinței. Cateheza în universul cultural al adulților de astăzi*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
21. Idem, *Pastorația tinerilor în era postmodernă. Tendințele socio-culturale ale lumii contemporane*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
22. *„Dezvăluiri ale lucrurilor ascunse de le întemeierea lumii” (Matei 13,35). Condiția umană între violență, sacrificiu și crimă. Retrospectivă pastoral-istorică*. Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
23. *Enciclopedia di pastorale. Fondamenti* (a cura di Bruno Seveso e Luciano Pacomio), Edizioni Piemme, Casale Monferrato, 2000, 700 p.

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Chestionarele se aplică de către studenți în parohiile de origine, pentru a conștientiza fiecare „fractură” dintre real și ideal și urgențele existente;
- Centrul Eparhial angajator își face constant cunoscute exigențele, prin intermediul și grație cooptării cadrelor didactice la examenele pentru ocupare a posturilor vacante de „parohi”;

11. Evaluare

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 metode de evaluare	11.3 Pondere din nota finală
11.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	<i>Evaluare frontală/orală pe baza unui subiect extras de student</i>	10%
		<i>Evaluare scrisă</i>	40%
11.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	-	
	<i>- Activitate la seminar</i>	<i>Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice</i>	30%
		<i>Implicare în dezbaterile de la seminar</i>	20%
11.6 Standard minim de performanță: <i>Cunoașterea teoretică a jumătate din materialul predat și analizat la cursuri și existent în broșurile predate studenților asigură studentului nota 5 (cinci).</i>			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

29.04.2021

Data avizării în catedră

Semnătura director de departament

